

Силабус курсу Філософія

Освітній ступінь: бакалавр
Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність: 014 Середня освіта
Освітньо-професійна програма 014.15 Природничі науки
Кількість кредитів – 3
Рік підготовки, семестр – 2 рік, 4 семестр
Компонент освітньої програми: обов'язкова
Дні занять: згідно розкладу навчальних занять
Консультації: згідно розкладу індивідуальної роботи
Мова викладання: українська

Керівник курсу:	Кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії та суспільних наук Поперечна Галина Антонівна
Е-mail викладача:	hap190962@tnpu.edu.ua
Сторінка викладача	http://tnpu.edu.ua/faculty/history/poperechna-galina-anton-vna.php?clear_cache=Y
Сторінка курсу в Moodle	https://elr.tnpu.edu.ua/course/view.php?id=69

Анотація дисципліни

Дисципліна «Філософія» покликана забезпечити високу світоглядно-методологічну культуру студентів. Вивчення теоретичних здобутків філософської думки сприяє формуванню цілісної картини світу, усвідомленню специфіки буття людини та її місця в світі, розвиває вміння орієнтуватися у проблемах сучасного суспільно-політичного та духовно-культурного життя. Оволодіння основами філософських знань налаштовує майбутнього фахівця на розуміння сутності та значення моральних, культурних і наукових цінностей, розвиває критичне мислення, аналітичні здібності та навички самостійної роботи.

Вивчення навчальної дисципліни має на меті дати методичний та теоретичний матеріал для отримання необхідних знань з філософії, забезпечити глибоке засвоєння специфіки філософського осягнення дійсності, високий рівень світоглядно-методологічної культури студентів.

Основні завдання: засвоєння необхідних знань про філософію як особливу сферу людського знання і пізнання та глибинне і непереможне прагнення людської душі до прозорості й осмисленості підвалин власного буття, забезпечити чітке знання про особливості й характерні риси філософського мислення, структуру та основні функції філософії, формувати навички рефлексивного мислення, здатність до застосування в конкретній ситуації чіткої світоглядної позиції.

Зміст дисципліни «Філософія» розроблено на основі відповідних положень щодо підготовки фахівців спеціальності 014 Середня освіта, норм та традицій вищої університетської освіти, а також профілю освітньо-професійної програми.

Навчальний контент

Години (л / с)	Тема	Результати навчання	Завдання
Змістовий модуль 1. Світовий філософський процес			
2 / 2	1. Філософія як специфічний тип знання	Розуміти сутність світогляду, його структуру і рівні,	Питання Тести

		специфіку історичних типів світогляду. Засвоїти специфіку філософського запитування, природу філософських проблем та їх зв'язок з фундаментальними питаннями людського буття.	Дискусія Робота першоджерелами 3
2 / 2	2. Філософія Стародавнього Сходу	Встановити характерні риси східного та західного типів філософування, знати основні школи Стародавніх Індії та Китаю, їх основоположні поняття та принципи.	Тести Питання Робота першоджерелами 3
2 / 4	3. Антична філософія	Визначити місце античної філософії в історії європейської культури, давати характеристику основним напрямам і школам кожного з періодів античної філософії, здійснювати інтерпретацію тексту.	Тести Питання Робота першоджерелами Мозковий штурм 3
2 / 2	4. Західноєвропейська філософія Середньовіччя	Проаналізувати суть парадигми філософського мислення Середньовіччя, розкрити шляхи розв'язання проблеми співвідношення розуму і віри, характеризувати основні ідеї патристики і схоластики.	Питання Тести Індивідуальні завдання
- / -	5. Філософія епохи Відродження	Здійснювати характеристику соціально-економічних і духовно-культурних передумов Відродження, розуміти сутність гуманізму та світоглядне значення основних відкриттів натурфілософії епохи.	Питання Тести Проблемні завдання
2 / 2	6. Філософія Нового часу та епохи Просвітництва	Розуміти сутність природничо-наукових відкриттів та їх вплив на філософію і світогляд епохи, аналізувати провідні напрями новоєвропейської філософії, основні ідеї їх представників. Розкрити сутність ідеології Просвітництва.	Питання Тести Індивідуальні завдання
2 / 2	7. Німецька класична філософія	Охарактеризувати місце і роль німецької класичної філософії в історії європейської філософської думки, давати пояснення основоположних ідей філософських вчень її представників.	Питання Тести Презентації Робота першоджерелами 3
Змістовий модуль 2. Теоретичні узагальнення історичних здобутків філософії			
4 / 2	8 Історія сучасної західної філософії	Розкрити причини зміни філософського мислення XIX – XX ст. та сутність	Питання Тести

		іраціоналістичних тенденцій в філософії XIX ст., здійснювати аналіз панівних філософських напрямів XX ст., їх вплив на духовну ситуацію епохи.	Робота першоджерелами 3
2 / –	9. Українська філософія	Встановити зв'язок між характерними рисами української ментальності та українською філософською думкою, аналізувати провідні ідеї видатних представників різних епох та їх місце і значення в становленні вітчизняної філософії.	Питання Тести Індивідуальні завдання
2 / –	10. Філософська онтологія: проблема буття	Розуміти відмінності між класичним і некласичним розумінням буття, людські виміри проблеми буття. Давати пояснення основним характеристикам буття та сучасної наукової картини світу.	Питання Тести Есе
– / –	11. Духовні виміри буття	Розкрити сутність поняття духовного, роль духовного і духовності в житті людини. Пояснити проблему онтологічного статусу свідомості, її походження і зв'язок свідомості та мови.	Питання Тести Проблемні завдання
– / –	12. Філософське і наукове пізнання	Охарактеризувати феномен пізнання та його можливості, проблему істини в філософії і науці та основні концепції істини, знати зміст і особливості основних методів наукового пізнання.	Питання Тести Проблемні завдання
– / –	13. Філософська антропологія і проблема цінностей	Проаналізувати проблемність людського буття, єдність природного, соціального і духовного в людині, розкрити основні аспекти філософії особистості та зміст її провідних ціннісних орієнтацій.	Питання Тести Есе
– / –	14. Соціальна філософія: людина та історичний процес	Здійснювати філософський аналіз феномену соціального, встановити основні елементи суспільства та взаємовідношення між ними, пояснювати основні проблеми філософського осмислення історії.	Питання Тести Індивідуальні завдання

Формування програмних компетентностей і результатів навчання

Індекс в матриці	Програмні компетентності
------------------	--------------------------

ЗК 1	Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах верховенства права в Україні, поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку.
ЗК 2	Здатність цінувати українську національну культуру, виражати національну культурну ідентичність, виявляти повагу до мультикультурності у суспільстві; зберігати й примножувати моральні та наукові цінності на основі розуміння історії та закономірностей розвитку природничих наук, їх значення у розвитку суспільства, техніки і технологій.
ЗК 5	Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук, аналіз, критичну оцінку та інтерпретацію інформації з різних джерел, ефективно використовувати цифрові ресурси та технології в професійній діяльності, дотримуючись норм академічної доброчесності.
ЗК 7	Здатність до системного та критичного мислення, логічного обґрунтування позиції та висловлювання власної думки.
Програмні результати навчання	
ПРН 1	Знання основних етапів розвитку української державності, національної культури; правових та ціннісних норм громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку; світоглядних ідей та філософських концепцій формування особистої свободи, національної гідності та культурної ідентичності.
ПРН 4	Уміння застосовувати прийоми та методи збагачення мовлення учнів; розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички засобами навчальних предметів (фізики, хімії, біології, природничих наук).
ПРН 5	Уміння здійснювати пошук, аналіз, критичну оцінку та інтерпретацію інформації з різних джерел, використовувати цифрові освітні ресурси та технології в професійній діяльності.
ПРН 6	Знання сучасної системи організації природи та методології природничо-наукового пізнання, усвідомлення ролі природничих наук для забезпечення сталості розвитку природних і соціальних систем, реалізації стратегії сталого розвитку біосфери та суспільства.

Література

Основна

1. Баумейстер А. Вступ до філософських студій, або Інтелектуальні подорожі до країни філософії: наук. посібник. К. : інститут обдарованої дитини НАПН України, 2017. 238 с.
2. Кремень В. Г. , Льїн В. В. Філософія: мислителі, ідеї, концепції. К. : Книга, 2005. 535 с.
3. Нестеренко В. Г. Вступ до філософії: Онтологія людини. К.: Абрис, 1995.
4. Петрушенко В. Л. Філософія: навч. посібник. Львів: новий світ – 2000, 2012. 647 с.
5. Філософія: Практикум: навчальний посібник. Частина 1. / авт.-упор. Л. Р. Кондратюк, Г. А. Поперечна, О. А. Розумович; за заг. ред. Г. А. Поперечної. Тернопіль : Осадца Ю. В., 2021. 250 с.
6. Філософія. Природа, проблематика, класичні розділи. Навчальний посібник. К.: Каравела, 2009.
7. 10. Фюрст М. Тринкс Ю. Філософія. / Пер. з нім. В. Кебуладзе. К. : Дух і літера, 2018. 544 с.

Допоміжна

1. Апель К. О. Дискурс і відповідальність: проблема переходу до постконвенціональної моралі / Карл-Отто Апель ; [пер. з нім. В. Купліна]. Київ : Дух і літера, 2009. 430 с.
2. Булатов М. Філософський словник. К.: Стилос, 2009.
3. Гегель Г. Феноменологія духу. Харків : Фоліо, 2019. 480 с.
4. Душа; ум, розум, дух / Європейський словник філософій. Лексикон неперекладностей. Т.1. під керівництвом Барбари Кассен. Київ : Дух і літера, 2009. С. 174 – 201.
5. Конфуцій. Бесіди і судження. К. : Арій, 2022. 360 с.

6. Кримський С. Б. Під сигнатурою Софії. К. : Вид. дім. «Києво-Могилянська академія», 2008. 368 с.
7. Мірчук І. Вступ до філософії. Мюнхен, 2006.
8. Ніцше Ф. По той бік добра і зла: Прелюдія до філософії майбутнього. Львів : Літопис, 2002. 320 с.
9. Платон. Діалоги. Харків: Фоліо, 2022. 399 с.
10. Сковорода Г. Філософські трактати. Харків: Фоліо, 2017. 288 с.
11. Філософський енциклопедичний словник / Під ред. В. І. Шинкарука К.: Абрис, 2002.
12. Філософський словник. Людина і світ / Хамітов Н., Крилова С. К.: КНТ, ЦУЛ, 2007.
13. Фромм Е. Втеча від свободи. Харків, Клуб сімейного дозвілля, 2019. 288 с.

Електронні ресурси

1. ЕНМКД Філософія : <https://elr.tnpu.edu.ua/course/view.php?id=69>
2. Безкоштовні електронні підручники онлайн «Гуманітарні науки» (<http://www.chitalca.html>).
3. <http://www.onu.edu.ua/ru/index.html> Сайт ОНУ ім. І.І.Мечникова.
4. <http://www.filosof.com.ua/> Інститут філософії НАН України імені Григорія Сковороди.
5. Каталог електронних бібліотек: <http://www.aonb.ru/iatp/guide/library.html>
6. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>
7. Електронна бібліотека з філософії <http://filosof.historic.ru/>
8. Електронна бібліотека підручників <http://studentam.net/>
9. Європейська електронна бібліотека (Europeana) <http://www.europeana.eu/portal/>

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час контрольних робіт заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Політика оцінювання. Враховується сума балів поточного контролю: 1 модуль - 40 балів, 2 модуль – 40 балів, підсумкового контролю тестування (іспит): 20 балів. При цьому враховується присутність на заняттях та активність студента під час занять; недопустимість пропусків та запізнень на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях, не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання завдань.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Змістовий модуль №1								Змістовий модуль № 2								Підсумковий контроль	Сума
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	ЗМ 1	Тема 8	Тема9	Тема10	Тема 11	Тема 12	Тема 13	Тема 14	ЗМ 2		
5	10	5	5	5	5	5	40	10	5	5	5	5	5	5	40	20	100

Формат дисципліни:

Формат дисципліни змішаний (blended): до очного навчання додається електронний супровід дисципліни в системі Moodle. Blended Learning – викладання передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами дистанційного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, інтерактивні елементи, онлайн-консультування тощо.

До Силабусу також готуються матеріали навчально-методичного комплексу:

- 1) робоча програма навчальної дисципліни;
- 2) навчальний контент (повний текст лекцій);
- 3) тематика та зміст семінарських занять;
- 4) питання для самостійної роботи, поточного і підсумкового контролів;
- 5) тематика курсових робіт;
- 6) електронне навчання у системі Moodle;
- 7) забезпечення дисципліни навчальними інформаційними джерелами, інструментами, обладнанням та програмним забезпеченням.